

Innviðaráðuneytið
b.t. skrifstofa sveitarfélaga, stafrænna
innviða og byggðamála

Mál nr. S-136/2025

Reykjavík, 16. ágúst 2025

Umsögn um áform um frumvarp til laga um breytingu á lögum um fjarskipti og lög um Fjarskiptastofu

Samtök fyrirtækja í sjávarútvegi (hér eftir „SFS“ eða „samtökin“) hafa tekið til umsagnar áform um frumvarp til laga um breytingu á lögum um fjarskipti og lög um Fjarskiptastofu. Breytingar þær sem fyrirhugaðar eru snúa fyrst og fremst að vernd fjarskiptastrengja í sjó, fjarskiptatíðnum fyrir neyðar- og öryggisfjarskipti og vernd persónuupplýsinga. Aðrar breytingar á fjarskiptalögum eru fyrst og fremst lagfæringar sem taka mið af samfélagsbreytingum og auka skýrleika laganna.

Samtökin leggja áherslu á að bæði fiskveiðar, fiskeldi og fjarskipti skipta íslenskt samfélag miklu máli. Reynslan af lagningu fjarskiptastrengja sýnir þó að slíkar framkvæmdir geta óhjákvæmilega haft neikvæð áhrif á möguleika til fiskveiða á viðkomandi svæðum. Af þeim sökum hefur meginviðfangsefnið ávallt verið að finna leiðir til að lágmarka slíkan skaða, m.a. með samráði við fjarskiptafyrirtæki og stjórnvöld.

Í dag er óheimilt að reka, eiga eða leggja sæstreng eða neðansjávarleiðslu án þess að hafa fengið samþykki eftirtalinna aðila:

- **Umhverfisstofnunar**, sbr. lög nr. 33/2004 um varnir gegn mengun hafs og stranda,
- **Sveitarfélags innan netlaga**, framkvæmdaleyfi skv. skipulagslögum nr. 123/2010,
- **Samgöngustofu**, sbr. lög nr. 132/1990 um vitamál.

Þegar aflað er samþykkis Samgöngustofu skal stofnunin leita álits hagsmunaaðila í sjávarútvegi, sbr. 10. gr. laga nr. 132/1990. Í greinargerð kemur fram að „*varfærni við lagningu sæstrengja og annarra neðansjávarleiðslna er mikilvæg af ýmsum ástæðum, ekki síst með tilliti til fiskveiða. Neðansjávarleiðslur geta og hafa leitt til röskunar á fiskveiðum.*“ Þessi varfærni er einkar mikilvæg í ljósi þeirra hagsmuna sem í húfi eru og þarf að vera leiðarljós í öllu leyfis- og samráðsferli er varðar sæstengi.

Fiskveiðar

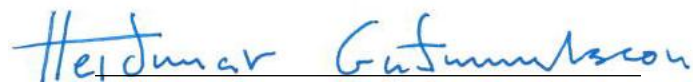
Fjarskiptastrengir geta haft áhrif á mikilvægar fiskislóðir, einkum á svæðum með fjölbreytta botngerð og verðmæta nytjastofna. Fiskimið eru með ólíkri botngerð og ólíkum tegundum nytjafiska. Mismunandi gerðir fiskiskipa og áhafnir þeirra sérhæfa sig í nýtingu ólíkra svæða með mismunandi veiðarfærum. Óheppilega staðsettur sæstrengur getur valdið miklum skaða með því að hamla fiskveiðum á verðmætri fiskislóð. Þrátt fyrir að heimilt sé að veiða yfir sæstreng með tilteknum veiðarfærum er raskið ávallt eitthvað sem stjórnvöld og hagsmunaaðilar eiga að lágmarka, líkt og gert hefur verið í fyrri framkvæmdum.

Fiskeldi

Í fiskeldi getur staðsetning fjarskiptastrengja einnig haft áhrif, þar sem skipulag eldissvæða og leyfisveitingar þurfa að taka mið af helgunarsvæðum strengja. Reynslan er að eldissvæði eru valin fyrir utan helgunarsvæði sæstrengja, líkt og dæmi eru um. Slíkt er góð fyrirmynd að því hvernig hægt er að samræma starfsemi sem krefst hafsvæða án þess að hún komi niður á annarri starfsemi. Mikilvægt er að halda áfram að finna leiðir sem lágmarka hagsmunaárekstra og stuðla að sátt milli aðila.

Samtökin leggja áherslu á að virkt samráð allra hlutaðeigandi - stjórnvalda, fjarskiptafyrirtækja, útgerða og fiskeldisfyrirtækja - sé lykilatriði til að tryggja farsæla niðurstöðu. Samtökin eru reiðubúin til áframhaldandi samtals við ráðuneyti og aðra hlutaðeigandi aðila um útfærslur sem tryggja jafnvægi milli verndar fjarskiptastrengja, möguleika til fiskveiða og skipulags fiskeldissvæða. Samtökin áskilja sér jafnframt rétt til að koma á framfæri frekari athugasemdum eftir því sem málið þróast.

Virðingarfyllt,
f.h. Samtaka fyrirtækja í sjávarútvegi

Heiðmar Guðmundsson